

Azərbaycanın investisiya coğrafiyası genişlənir

Prezident İlham ƏLİYEV: "Bir çox digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyinə sərmayə yatırımı Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini artırır"

Hər bir ölkənin davamlı iqtisadi inkişafı üçün istər yerli, istərsə də xarici investisiyaların qoyuluşu vacib şərtlərdən biridir. Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün də sərmayələrin, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb olunması əsas prioritetlərdən sayılır. Odur ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə münbit investisiya mühiti yaradılıb. Xarici şirkətlərin Azərbaycana sərmayə yatırmaq marağı böyükdür. Lakin Azərbaycan təkcə investisiya yatırılan deyil, həm də sərmayə yönəldən ölkədir.

Əslində, yaxın keçmişdə xarici investisiyadan asılı olan ölkəmizin özü bu gün xarici dövlətlərdə müxtəlif layihələrə sərmayə yatırır. İndi Azərbaycan artıq borcalan yox, borcverən ölkədir. Maliyyə imkanlarının genişlənməsi, valyuta ehtiyatlarının dəfələrlə artması imkan verir ki, ölkəmiz öz strateji maraqlarının təmin olunması şərti ilə tərəfdaş xarici ölkələrə irihəcmli investisiyalar qoysun. Bu, enerji sektorunda özünü daha qabarıq göstərir.

Keçən ilin iyun ayında Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən 30-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinin açılışında Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Bir çox digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyinə sərmayə yatırımı Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini artırır. Biz anlayırıq ki, bundan sonra da enerji, neft və qaz bir çox ölkənin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində əhəmiyyətli rol oynayacaqdır".

Uzağa getməyək, elə bu günlərdə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) və Ərəb Enerji Fondu ("TAEF") CVC DIF ilə tərəfdaşlıq çərçivəsində, DIF VII fondunun "PAL Cooling Holding" ("PAL") şirkətində 50 faizlik pay əldə etməsi məqsədilə yaradılmış müştərk investisiya strukturuna sərmayə yatırmasını xatırlayaq. Keçən ilin iyununda qlobal özəl bazar-

lar üzrə aparıcı investisiya meneceri CVC-nin infrastruktur strategiyası olan CVC DIF və "Tabreed" dünyanın aparıcı mərkəzləşdirilmiş soyutma şirkətlərindən birinin - "PAL Cooling Holding"-in alınması ilə bağlı razılığa gəlib. Bununla da CVC DIF və "Tabreed" tərəfindən yaradılmış birgə müəssisə vasitəsilə PAL şirkəti yarınbayarı pay bölgüsü əsasında əldə olunub.

ARDNF-nin səlahiyyətli bu mühüm layihədə iştirakı fondun Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə və ümumilikdə Körfəz regionuna olan strateji marağının bariz göstəricisi kimi dəyərləndirib: "Mərkəzləşdirilmiş soyutma enerji səmərəliliyinə əsaslanan müasir şəhər salmanın vacib tərkib hissəsidir və bu investisiya transmilli iqtisadi əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, eləcə də strateji tərəfdaşlıqların qurulması ilə bağlı məqsədlərimizə xidmət edir. Etibarlı tərəfdaşlarla birlikdə regionun daha geniş dayanıqlılıq hədəflərinə töhfə verən konsorsium çərçivəsində Əbudabidə investisiya fəaliyyətimizi genişləndirməkdən məmnunuq".

Bəli, Azərbaycanın sərmayə qoymaq potensialı ildən-ilə artır və buna paralel olaraq investisiya yönəltdiyimiz ölkələrin sayı da çoxalır. Xaricə qoyulan sərmayələr həm ölkəmizin iqtisadi cəhətdən qüdrətlənməsinə imkan verən, həm də uzunmüddətli stra-

teji maraqlarını təmin edən danılmaz faktdır. Bu cəhətdən Azərbaycanın investisiyalarına dünyada artan maraq əhəmiyyətli fakt kimi qiymətləndirilməlidir.

Ölkəmizi xaricdə investor kimi təmsil edən ən iri qurumlardan biri SOCAR-dır (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti). Belə ki, SOCAR qısa müddətdə bir sıra xarici ölkədə iş quran qlobal enerji şirkətinə çevrilib.

Azərbaycan bu şirkət vasitəsilə beynəlxalq enerji bazarlarında aktiv fəaliyyət göstərərək xaricdə neft-qaz istehsalı, nəqli və bərpaolunan enerji layihələrinə sərmayə yatırır. Əsas istiqamətlərə Türkiyə, Gürcüstan, Rumıniya və Avropa ölkələri daxildir.

SOCAR-ın ən böyük xarici sərmayələri qardaş Türkiyədədir. Bunlar əsasən STAR Neft Emalı Zavodu, Petkim Neft-Kimya Kompleksi, TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) və digərləridir. Həmin layihələrdən tək birinə - STAR-a diqqət yetirək. İzmir şəhərindəki (Əliağa) bu zavod 6,3 milyard dollar investisiya ilə qurulub və Türkiyənin ilk Xüsusi Sənaye Zonası elan edilmiş nəhəng layihədir. Zavod illik 10 milyon ton xam neft emalı gücünə malikdir və əsasən nafta, dizel, aviasiya yanacağı kimi məhsullar istehsal edərək Türkiyənin idxaldan asılılığını azaldır.

SOCAR-ın və Dövlət Neft Fondunun iştirakı ilə reallaşan layihə "Petkim" kompleksi ilə integrasiya olunmuş şəkildə fəaliyyət göstərir. Açılışı 2018-ci ilin oktyabr ayında baş tutan bu müəssisənin fəaliyyəti Azərbaycanın Türkiyədəki ən böyük birbaşa sərmayələrindən biri hesab olunur.

Azərbaycanın qonşu Gürcüstanın iqtisadiyyatına yatırdığı sərmayə milyardlarla dollar təşkil edir. Başqa sözlə, Azərbaycan bu ölkənin əsas xarici

investorlarından birinə çevrilib. Sərmayələr bir sıra sahələri əhatə etsə də, enerji sektoru önəmli yeri tutur. Ümumiyyətlə isə Gürcüstanda 200-dən çox Azərbaycan şirkəti fəaliyyət göstərir ki, bu da strateji tərəfdaşlığın möhkəmlənməsinə töhfə verir.

Enerji sektoru istiqamətində investisiyalar neft-qaz layihələrinə və infrastrukturuna yönəldilib. Hazırda qonşu ölkədə "SOCAR" brendi ilə onlarca yanacaq doldurma məntəqəsi (YDM) fəaliyyət göstərir.

Yeri gəlmişkən, SOCAR Rumıniya bazarında da aktiv fəaliyyət göstərir və ölkənin demək olar ki, bütün regionlarını əhatə edən geniş yanacaq doldurma məntəqələri şəbəkəsinə malikdir. Burada da "SOCAR" brendi altında fəaliyyət göstərən yanacaq doldurma məntəqələrinin sayı onlardır. Həmin stansiyalar Rumıniyanın bir çox şəhərində və əsas magistral yollarında yerləşir. Yanacaq doldurma məntəqələrində "SOCAR" brendi altında yüksəkkeyfiyyətli yanacaq və bəzi hallarda digər Azərbaycan məhsulları da satışa çıxarılır.

Rumıniyada, eləcə də Avropanın digər ölkələrindəki YDM-lər Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi strategiyasının vacib bir hissəsidir.

Məlumdur ki, indi biz enerji keçidi dövründə yaşayırıq. Azərbaycanın "yaşıl enerji" gündəliyi də artıq bütün dünyaya bəllidir. Şübhə yoxdur ki, ölkəmiz bu enerji növünün istehsalçısı və ixracatçısı olmaqla yanaşı, həm də xaricdə sərmayədarı olacaq. Məsələn, Maldiv Respublikası bu sahədə həyata keçirəcəyi layihə üçün tərəfdaş və investor axtardığını, davamlı enerji həllərinin təşviqində Azərbaycanın ona etibarlı müttəfiq ola biləcəyini bəyan edib.

Deməli, Azərbaycanın xarici sərmayələrinin istiqaməti və əhatə dairəsi getdikcə daha da genişlənəcək.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"